

ГЛОСАРІЙ

Аналіз проблеми — організоване вивчення негативних аспектів даної ситуації з метою окреслення причин та можливих наслідків.

Аналіз стратегії — критична оцінка альтернативних способів досягнення мети та обирання одного або кількох способів з метою включення їх до запропонованого проекту.

Анотація (резюме) проекту — короткий (не більше однієї сторінки) виклад основної суті проекту.

Бенефіціар (адресат допомоги) — фізична або юридична особа, соціальна група, яка отримує певні вигоди, що виникають у результаті реалізації проекту.

Бенефіціар міжнародної технічної допомоги — центральний орган виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласна, Київська, Севастопольська міська держадміністрація, до компетенції яких належить реалізація державної політики у певній галузі чи регіоні, де передбачається впровадження проекту (програми), що зацікавлена в результатах виконання проекту (програми).

Безповоротна фінансова допомога — кошти, які надаються реципієнтові згідно з договором дарування, інших подібних угод, які не передбачають відповідної компенсації чи повернення таких коштів, або без складання таких угод.

Благодійна організація — недержавна неприбуткова організація, основною метою діяльності якої є здійснення благодійної діяльності в інтересах окремих категорій громадян або суспільства в цілому.

Благодійництво — добровільна і безкорислива пожертва фізичних та юридичних осіб у формі надання отримувачам матеріальної, фінансової та іншої благодійної допомоги.

Бюджет проекту — форма (план) утворення та використання ресурсів, в основному фінансових, які необхідні для забезпечення реалізації цілей та завдань проекту протягом його тривалості.

Венчурна філантропія — одна з інноваційних форм благодійної діяльності, у рамках якої шляхом партнерської взаємодії добродійника й реципієнта виникають життєздатні структури, здатні в майбутньому вирішувати соціальні проблеми самостійно, без фінансової допомоги ззовні.

Виконавець проекту (програми) — будь-яка особа (резидент або нерезидент), що має письмову угоду з донором або уповноваженою донором особою та забезпечує реалізацію проекту (програми).

Відповідальна особа — фізична особа, яка призначена реципієнтом (бенефіціаром) для організації робіт, пов'язаних з реалізацією проекту (програми), та яка безпосередньо готує звіти для подання Міністерству економічного розвитку і торгівлі України.

Грант (grant) — кошти, на конкурсній основі безповоротно передані донором фізичній або юридичній особі для виконання конкретного проекту.

Грантодавець (grantor) — юридичні особи в Україні або за її межами, яка надає матеріальну, фінансову, організаційну або іншу благодійну допомогу на конкурсній основі.

Грантрайтинг (grantwriting) — мистецтво написання проектів для отримання безповоротної фінансової допомоги.

Графік дій (діаграма Гантта) — графічна ілюстрація, що використовується при плануванні основних заходів проекту, на основі двовимірної системи координат, в якій по вертикальній осі представлені заплановані заходи (дії) проекту, в той час як горизонтальна вісь показує час. Заходи представляються у вигляді відрізків, довжина яких пропорційна до часу їх тривалості.

Громадське об'єднання — добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема

економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів. Громадське об'єднання за організаційно-правовою формою утворюється як громадська організація або громадська спілка.

Гуманітарна допомога — цільова адресна безоплатна допомога в грошовій або натуральній формі у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних пожертвувань, або допомога у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчизняними донорами із гуманних мотивів одержувачам гуманітарної допомоги в Україні або за кордоном, які потребують її у зв'язку з соціальною незахищеністю, матеріальною незабезпеченістю, важким фінансовим становищем, виникненням надзвичайного стану, зокрема внаслідок стихійного лиха, аварій, епідемій і епізоотій, екологічних, техногенних та інших катастроф, що створюють загрозу для життя та здоров'я населення, або тяжкою хворобою конкретних фізичних осіб.

Дерево проблем — багаторівнева діаграма, на якій виявлені проблеми розташовані в ієрархічному порядку. Дерево проблем дозволяє в наочній формі представити існуючі негативні фактори, що характеризують ситуацію, яка склалася, і простежити їх причинно-наслідкові зв'язки.

Дерево цілей — представлена у формі діаграми, структурована, побудована за ієрархічним принципом сукупність цілей проекту, в якій виділено генеральну мету; підпорядковані їй підцілі першого, другого і подальшого рівнів. Дерево цілей може розглядатися як позитивне дзеркальне відображення дерева проблем і «переклад» ієрархії описаних раніше проблем на мову засобів, які використовують для їх вирішення.

Донор міжнародної технічної допомоги — іноземна держава, уряд та уповноважені урядом іноземної держави органи, іноземний муніципальний орган або міжнародна організація, що надають міжнародну технічну допомогу відповідно до міжнародних договорів України.

Донори — це юридичні та фізичні особи в Україні або за її межами, які добровільно надають матеріальну, фінансову, організаційну або іншу благодійну допомогу.

Життєвий цикл проекту — модель, яка описує хід виконання проекту в часі, визначаючи його фази та їх характеристики: від моменту його ініціювання до завершення. Цикл проекту використовують як інструмент, який допомагає в управлінні проектом.

Життєздатність проекту — це здатність проекту приносити результати після припинення зовнішньої підтримки.

Завдання проекту (конкретні цілі проекту) — поетапні віхи, які мають бути реалізовані в ході діяльності з реалізації проекту. Вони визначають практичне спрямування проекту і зазвичай стисло описують ситуацію, якої прагнуть досягти безпосередньо після завершення проекту.

Запит — перелік документів, що включає проектну пропозицію, супровідний лист і лист підтримки, необхідний для подання до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України для узгодження їх відповідності пріоритетним напрямам, визначеним у Державній програмі економічного і соціального розвитку України і програмах розвитку відповідних галузей та сфер діяльності.

Заходи — це сукупність дій, котрі необхідні для досягнення очікуваних результатів проекту за допомогою наявних ресурсів протягом визначеного періоду часу.

Краудсорсинг — об'єднання ресурсів людей за допомогою інформаційних технологій з метою вирішення задач, що стоять перед бізнесом, державою та суспільством в цілому.

Краудфандинг — механізм залучення за допомогою інформаційних технологій фінансових ресурсів від значної кількості людей для реалізації конкретного проекту.

Логіко-структурна схема (матриця) проекту — частина проектної заявки, де у табличній формі представлено логіку проекту. Логіко-структурна матриця включає у себе такі необхідні елементи, як загальна ціль (мета) проекту, конкретні цілі проекту, очікувані результати, заплановані заходи, необхідні для цього ресурси, індикатори ефективності досягнення результатів проекту, а також припущення щодо факторів впливу на проект і його життєздатності.

Логіко-структурний підхід — методологія планування, управління та оцінювання програм і проектів, яка бере до уваги аналіз проблем, аналіз цілей, аналіз стратегії, приготування логіко-структурної схеми (матриці) проекту та графіків дій і засобів.

Мета проекту (загальна ціль проекту) — загальна декларація того, що має бути зроблено, також є описом ситуації, яка настане, якщо проект буде реалізовано відповідно до наших планів.

Міжнародна технічна допомога — ресурси та послуги, що відповідно до міжнародних договорів України надаються донорами на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки України (*Постанова КМУ від 15 лютого 2002 №153*). Міжнародна технічна допомога може залучатись у вигляді будь-якого майна, необхідного для забезпечення виконання завдань проектів (програм), яке ввозиться або набувається в Україні; робіт і послуг; прав інтелектуальної власності; фінансових ресурсів (грантів) у національній чи іноземній валюті; інших ресурсів, не заборонених законодавством, у тому числі стипендій.

Місія — суть організації, сенс її існування, основні принципи та шляхи досягнення встановлених цілей.

Моніторинг проектів (програм) — система регулярного спостереження за станом реалізації проекту (програми).

Настанови для заявників — документ, який роз'яснює мету конкурсу проектів, встановлює правила його проведення, зокрема визначає, хто може виступати заявником, види діяльності і видатки, які можуть бути профінансовані, а також критерії оцінювання (вибір рішення). У ньому також міститься практична інформація: як заповнювати анкету-заявку, які документи слід додати і які правила і процедури слід застосовувати.

Недержавні організації (НДО) — добровільні самоврядні об'єднання або організації, створені для реалізації некомерційних завдань їхніх засновників або членів.

Основні заходи проекту — основні дії, які необхідно реалізувати під час тривання проекту з метою отримання результатів.

Офіційна допомога у розвитку — гранти та позики, які надаються країнам та регіонам, що входять до списку Комітету зі сприяння розвитку Організації з економічного співробітництва та розвитку як одержувачі офіційної допомоги у розвитку (країни, що розвиваються), а також міжнародним організаціям для надання сприяння цим країнам.

Оцінювання (Evaluation) — періодична оцінка ефективності, дієвості, впливу, тривалості і відповідності проекту в контексті поставлених цілей. Оцінювання проводиться, як правило, у вигляді незалежного вивчення оточення, цілей, результатів, дій (заходів) та використаних коштів з метою віднаходження знань, які можуть стати необхідними при прийнятті рішень у майбутньому.

Очікувані результати — ті позитивні зміни (кількісного, якісного та часово-просторового характеру), досягнення яких передбачається реалізацією проекту. Виділяють *безпосередні очікувані результати (outputs)*, які мають бути отримані після завершення основних заходів проекту, *наслідки (outcomes)* — середньострокові результати, та *довгостроковий ефект (impact)*, який буде відчуватися в суспільстві після закінчення проекту.

План реалізації проекту — графік, що виділяє дії і засоби, необхідні для досягнення мети проекту.

Припущення (assumptions) — фактори, які можуть впливати на проект як негативно, так і позитивно, і зазвичай охоплюють зовнішні фактори, що впливають на стабільність і сталість реалізації проекту.

Програма — система взаємопов'язаних дій або заходів, спрямованих на досягнення певних результатів, забезпечена матеріальними та організаційними ресурсами. На відміну від *проекту*, *програма* відрізняється більшою складністю і меншою структурованістю.

Проект — це:

а) комплекс дій та / або заходів, які здійснюються для досягнення запланованих результатів впродовж відведеного часу, з допомогою призначених на це фінансових, матеріальних ресурсів (бюджету) певним колом людей.

б) документ, яким визначаються цілі та завдання, напрями діяльності та спільні дії учасників проекту (донорів, виконавців, бенефіціарів, реципієнтів), а також ресурси, необхідні для досягнення запланованих результатів протягом установлених строків.

Проектна заявка (*project application*) — документ, який містить проектну пропозицію, бюджет проекту та додатки, виконані згідно з вимогами донора.

Проектна пропозиція (*project proposal*) — документ, який містить аналіз проблеми, мету, завдання, перелік видів діяльності, стислу інформацію про потенційного реципієнта, очікувану вартість проекту, строк його реалізації, очікувані результати та вплив на ситуацію в галузі або регіоні.

Проектний колектив (команда проекту) — це група осіб, зацікавлених у реалізації проекту. Роботою колективу керує координатор проекту. Проектний колектив у випадку великої кількості осіб може бути поділений за завданнями на групи, які керуються безпосередньо через керівників груп.

Ресурси — це засоби, що потрібні для досягнення мети проекту і його конкретних результатів.

Реципієнт — резидент (фізична або юридична особа), який безпосередньо одержує від донора матеріальну, фінансову, організаційну або іншу благодійну допомогу згідно з проектом (програмою)

Соціальне підприємництво (*social enterprise*) — це підприємницька діяльність, прибутки від якої спрямовуються головним чином на розвиток бізнесу, громадські справи чи на вирішення гострих суспільних проблем.

Співфінансування — участь у фінансуванні проекту двох або більше сторін.

Спонсорство — це добровільна матеріальна, фінансова, організаційна та інша підтримка фізичними та юридичними особами будь-якої діяльності з метою популяризації виключно свого імені, найменування, свого знаку для товарів і послуг.

Стейкхолдери — особи та організації, які можуть безпосередньо або опосередковано, позитивно або негативно впливати на проект, або відчувати його впливи.

Субгрант — безоплатна та безповоротна частина гранту, яка надається на конкурсній основі основним реципієнтом фізичній або юридичній особі для реалізації її проекту.

Фандрейзинг (*fundraising*) — комплекс взаємопов'язаних заходів, направлених на залучення різноманітних ресурсів, необхідних організації для реалізації її місії.